

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

MUQADDAS QADAMJO NOMLARI – ONOMASTIKA SOHASINING O‘RGANISH OBYEKTI SIFATIDA

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/QQQF7700

Maqsudova Feruza Jo‘ravoy qizi

Andijon davlat universiteti tayanch doktoranti

feruzaxonmaqsudova72@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada muqaddas qadamjolar – agionimlar nomlari lingvistik jihatdan tahlil qilinadi. O‘zbekistonda mavjud bo‘lgan muqaddas qadamjolar, xususan, diniy jihatdan ahamiyatga molik bo‘lgan joy nomlarining mavzuiy guruhlariga bo‘linishi, ularning onomasti ko‘lamdagi ahamiyati, o‘rganilishi haqidagi fikrlar bayon etiladi. Shuningdek, muqaddas qadamjo nomlarining ijtimoiy ahamiyati, ya’ni insonlar hayotidagi o‘rni va roli haqidagi masalalar yoritiladi.

Kalit so‘zlar: Muqaddas qadamjo, ziyoratgoh, toponimika, diniy -madaniy meros, o‘zbek tilshunosligi, onomastika, agionim

Annotation. This article analyzes the names of sacred places - agionyms from a linguistic point of view. The ideas on the division of the names of sacred places, in particular, religiously significant places in Uzbekistan into thematic groups, their significance in the onomastic scope, and their study are presented. Also, the issues of the social significance of the names of sacred places, that is, their place and role in people's lives are covered.

Keywords: Sacred place, place of pilgrimage, toponymy, religious and cultural heritage, Uzbek linguistics, onomastics, agionym

Til inson hayotining eng muhim aloqa vositasidir. Har bir xalq o‘z tili orqali o‘z tarixini, madaniyatini, dunyoqarashini ifodalaydi. Tilda shunday sohalar borki, ular xalqning ma’naviy merosi, tarixiy xotirasi va qadriyatlarini aks ettiradi. Shulardan biri — onomastika fanidir. Dunyo tilshunosligida tildagi onomastik birliklar masalasiga alohida e’tibor qaratib kelinmoqda. Shu kunga qadar turli tillardagi onomastik birliklarning leksik-semantik, struktur- funksional, derivatsion xususiyatlari, tasnifi masalasi bo‘yicha qator ishlar amalga oshirildi. O‘tgan asrning oxirlariga kelib til tadqiqiga yondashuvlar o‘zgardi, tilshunoslikka antroposentrizm g‘oyalari kirib kelishi natijasida tilning barcha sath birliklari qatorida onomastik birliklarni ham inson omili bilan bog‘liq holda o‘rganish amaliy ahamiyat kasb etmoqda. Xususan, onomastik birliklarda aks etgan olamning lisoniy manzarasiga tavsif berishda insonning bu birliklar ifoda etgan “predmet”larni qanday idrok etishi, onomastik nom hosil qilishida lingvistik me’yorlar qatorida olam haqidagi bilim va tasavvurlariga suyanishi, jamiyatda shakllangan milliy qadriyatlar, odob-axloq qoidalariga amal qilishi kabi masalalar bugungi

globallashuv jarayonida dunyo xalqlari o'rtasida o'zaro ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy-ma'rifiy, madaniy aloqalar jadal rivojlanayotgan bir sharoitda amaliy ahamiyatga ega. Onomastik birliklarga antroposentrik yondashuv bu tipdagi birliklarning lingvomadaniy, kognitiv, pragmatik, sotsiolingvistik xususiyatlarini ham ochib berish zaruratini yuzaga keltirmoqda.

Onomastika tildagi nomlarni, ularning kelib chiqishi, ma'nosi va qo'llanish xususiyatlarini o'rganadi. Onomastika (yunoncha "ónoma" — nom, ism) tilshunoslikning maxsus tarmog'i bo'lib, ism-shariflar, joy nomlari, elat va urug' nomlari, hayvon nomlari, tashkilot va asar nomlarini tadqiq etadi. Bu fan nafaqat tilshunoslik uchun, balki tarix, etnografiya, geografiya, adabiyot kabi sohalar uchun ham muhim ahamiyatga ega. Onomastikaning asosiy tarmoqlari sifatida esa quyidagilarni keltirishimiz mumkun:

Antroponimika– insonlarga oid nomlarni (ism, familiya, laqab, taxallus) o'rganadi. Masalan: *Alisher Navoiy, Zahiriddin Bobur, Mirzo Ulug'bek*.

Toponimika– joy nomlari (shahar, qishloq, daryo, tog', cho'l) bilan shug'ullanadi. Masalan: *Samarqand, Farg'ona, Qizilqum, Chirchiq*.

Etnonimika – elat, qabila, xalq va urug' nomlarini o'rganadi. Masalan: *O'zbek, qozoq, arab, qarluq, nayman*.

Zoonimika – hayvonlarga berilgan nomlarni tahlil qiladi. Masalan: *Bo'ri, Oqtoy, Sherdil*.

Kosmonimika – osmon jismlarining nomlarini o'rganadi. Masalan: *Oy, Quyosh, Mars, Yupiter*.

Ergonimika– muassasa, tashkilot, korxonalar nomlarini tahlil qiladi. Masalan: *O'zbekiston havo yo'llari, Paxtakor, Milliy bank*.

Biblionimika – asarlar, kitoblar, filmlar nomlarini o'rganadi. Masalan: *"O'tkan kunlar", "Boburnoma", "Farhod va Shirin"*.

Agionimika: muqaddaj joy va shaxs nomlarini o'rganadi.

"Agionim" atamasi yunoncha "hagios" (muqaddas) va "onyma" (nom) so'zlaridan olingan bo'lib, diniy xarakterga ega nomlarni bildiradi. Agionimika esa shu nomlarni — masjid, maqbara, ziyoratgoh, avliyo yoki diniy shaxslar bilan bog'liq joy nomlarini o'rganiladigan bo'lim hisoblanadi.

O'zbek tilshunosligida agionimika sohasida bir qancha olimlar ilmiy izlanishlar olib borganlar. E. Begmatov, A. Madrahimov, N. Mahmudov, D. G'ulomova kabi olimlar atoqli otlar, joy nomlarining kelib chiqishi va semantik xususiyatlarini o'rganganlar [Qilichev, 2023: 45].

Agionim – muqaddas deb hisoblanuvchi narsalar, obyektlar, shaxslar atoqli oti [Begmatov, 1990: 87.].

Agionimika quyidagi diniy mazmundagi nomlarni o'rganadi: — Ziyoratgoh va maqbaralar nomlari (Shohi Zinda, Hazrati Imom majmuasi, Bahouddin Naqshband maqbarasi).— Masjid nomlari (Masjidi Jome', Nur masjidi, Rahmat masjidi).— Avliyo va diniy shaxslar bilan bog'liq joylar (Imom Buxoriy, Piri Siddiq, Amir Hizr Valiy)— Diniy tushunchalar asosidagi joylar (Imon yo'li, Nur tog'i)

Agionimlarni tarkibiga va ma’nosiga ko‘ra quyidagi turlarga ajratishimiz mumkin:

Shaxs nomlari asosidagi ziyoratgohlar: Amir Hizr Valiy Podshohpirim, Burhoniddin Marg‘inoniy yodgorlik majmuasi, Sayyid Abdullohxon, Sayid Abdulaziz al-Bag‘dodiy, Usmon ibn Ahmad, Boyazid Bastomiy, Muhammad Jalil Podshohpirim, Kishnog‘ich ota, Xo‘ja Abu Turob buva, Zulfiqor ota, Qori Soqiy ota, Buzruk ota, Bobo Qambar, Bobo Ahtam, Valixonto‘ra, Sa‘d Vaqqos, Xo‘ja Hasan, Xo‘ja Ahror Valiy, Xo‘ja Ilg‘or va Mulla Ismatulloh qori, Xo‘ja Ro‘shnoiy, Abdulla Ansoriy, Xo‘jai Bob, Xo‘ja Orif, Sulton Mahmud G‘aznaviy, Hazrat Ali, Qilich Burhon, Xo‘ja Muhammad Valiypirim

Islomiy-diniy nomlar asosidagi ziyoratgohlar: Xo‘ja Ma‘oz va Mo‘yi Muborak, Puri Siddiq, Mo‘yi muborak, Mashhadi maydon, Do‘sti Xudo, Sarimsoqxo‘ja – Qutbiniso ona, Hazrat Xizr qadamjolari, Sohibi Hidoya, Chillaxona Qulfi Zanjirkushod, Rovon, Erhubbiy (Yigitpirim), Xizr buva qadamjolari, Qalbi Chin ota. Bu nomlar Qur‘on, hadis, islomiy tarix yoki diniy ramzlarga asosan qo‘yilgan.

Xalqona nomlar. Xalq tomonidan nomlangan, ota, buva, momo, bobo kabi qo‘shimchali nomlar: Oq mozor buva, Oqmozor Eshon buva, Ummat buva, Botirxon eshon, Hob buva, G‘oib Eran buva, G‘oib ota, Allohia‘lam ota, Xalfa buva, Moy qo‘l buva, Ziyrak momo, Langar ota, Mundaliq ota, Qorong‘uliy ota, Akkosh, Maxsim ota, Ko‘kto‘nli ota, Oq ota, Qorayoz bobo kabilar.

E‘tiqod bilan bog‘liq nomlar: Ulug‘ mozor, Bandikushod, Yer masjid, G‘oib Eranazizlar, Sarmozor, Tol mozor. Satkak azizlar, Xuvaydo. Bu joylar nomida ko‘proq e‘tiqod, xalqona qarash yoki umumiy ramziy ma‘nolar mavjud.

Yuqorida ko‘rib o‘tganimizdek agionimlar ko‘pincha “xo‘ja”, “shayx”, “hazrat”, “imom”, “vali”, “avliyo”, “pir” so‘zlari bilan birikib keladi. Bu so‘zlar diniy maqomni bildiradi. Joy turini ifodalovchi “maqbara”, “masjid”, “ziyosatgoh”, “majmua”, “xonaqoh” so‘zlari esa ziyoratgohlarning turini ifodalaydi. Masalan: “Xo‘ja Forso maqbarasi”, “Hazrati Imom majmuasi”.

Agionimlar xalqning diniy e‘tiqodi, qadriyatlarini va tarixiy xotirasini aks ettiradi. Har bir agionim o‘zida ma‘naviy mazmunni saqlaydi va xalq e‘tiqodining ifodasidir. Masalan, Shohi Zinda nomi “tirik shoh” ma‘nosini anglatib, Qusam ibn Abbos nomi bilan bog‘lanadi.

Agionimlar xalqning ma‘naviy hayoti, diniy e‘tiqodi va tarixiy xotirasini ifodalovchi nomlardir. Ularni o‘rganish orqali biz xalqning diniy ongini, tarixiy qadriyatlarini, madaniy merosini chuqur anglaymiz. Shuning uchun agionimika nafaqat tilshunoslik, balki tarix, madaniyatshunoslik va dinshunoslik uchun ham muhimdir. Agionimlarning muhim tarkibiy qismi bo‘lgan ziyoratgohlarni o‘rganish ham bugungi kunda muhim ahamiyat kasb etadi. Biz tadqiqotimiz davomida muqaddas qadamjolar nomlariga e‘tibor qaratdik. Muqaddas qadamjolar xalqning diniy e‘tiqodi, tarixiy xotirasi va ma‘naviy dunyosini aks ettiruvchi muhim maskanlardir. Bu joylar ko‘pincha avliyolar, payg‘ambarlar, shayxlar,

imomlar, solih insonlar yoki muqaddas voqealar bilan bog‘liq bo‘ladi. Ular xalq tomonidan ziyorat qilinadi, qadrlanadi va muqaddas joy sifatida e‘zozlanadi. “Qadamjo” so‘zi tilda “muqaddas inson qadami tekkan joy” degan ma‘noni bildiradi. Bu joylar ko‘pincha diniy yoki afsonaviy voqealar bilan bog‘liq bo‘lib, xalq orasida muqaddas, shifo manbai, duo qabul bo‘ladigan maskan sifatida qaraladi. Muqaddas qadamjolar diniy, tarixiy va e‘tiqodiy sabablarga ko‘ra vujudga kelgan. Diniy jihatdan, ular avliyolar, shayxlar yoki payg‘ambarlar yashagan, ibodat qilgan yoki dafn etilgan joylar hisoblanadi. Tarixiy jihatdan esa ular muhim voqealar, janglar yoki mo‘jizalar sodir bo‘lgan joylardir. Ko‘plab qadamjolar xalq og‘zaki ijodi va rivoyatlarida o‘z aksini topgan.

Muqaddas qadamjolar xalqning ma‘naviy hayotida muhim o‘rin tutadi. Ular odamlarni birlikka, yaxshilikka, sabr-toqatga, bag‘rikenglikka undaydi. Bu maskanlar e‘tiqod markazlari bo‘lib, odamlar u yerda duo qiladi, sadaqa beradi, ruhiy taskin topadi. Qadamjolar orqali xalq o‘z tarixini, qadriyatlarini va ajdodlar merosini yodda saqlaydi. Yuqorida ta‘kidlab o‘tganimizdek, O‘zbekiston hududida ko‘plab mashhur qadamjolar mavjud. Jumladan Imom al-Buxoriy majmuasi (Samarqand viloyati) — hadis ilmining sultoni Imom Buxoriy dafn etilgan joy; Bahouddin Naqshband majmuasi (Buxoro viloyati) — Naqshbandiya tariqatining asoschisi maqbarasi; Shohi Zinda majmuasi (Samarqand shahri) — Qusam ibn Abbas nomi bilan bog‘liq ziyoratgoh;

Hazrati Imom majmuasi (Toshkent shahri) — qadimiy diniy maskan, Qur‘oni Usmon saqlanayotgan joy; Piri Siddiq g‘ori (Farg‘ona viloyati) — xalq rivoyatlarida noni kelirilgan avliyo bilan bog‘liq; Mo‘yi Muborak majmuasi (Toshkent) — Payg‘ambarimiz (s.a.v.) soch tolasi saqlanayotgan muqaddas joylar shular jumlasidandir.

Muqaddas qadamjolarini o‘rganish bir nechta fanlarning kesishgan nuqtasida amalga oshiriladi. Tilshunoslik (agionimika) ularning nomlarini, tarix fani esa davr va voqealarini o‘rganadi. Etnografiya va dinshunoslik esa xalq e‘tiqodi, urf-odatlarini va marosimlarini tahlil qiladi. Bu fanlar birgalikda muqaddas joylarning ma‘naviy va tarixiy mohiyatini ochib beradi.

Muqaddas qadamjolar — xalq e‘tiqodi, tarixiy xotirasi va madaniy merosining tirik guvohidir. Ular xalqning diniy dunyoqarashi, ruhiy qadriyatlari va ma‘naviy hayotini aks ettiradi. Shuning uchun bu maskanlarni o‘rganish, asrab-avaylash va yosh avlodga tanitish — milliy merosni saqlashning muhim qismidir. Onomastik birliklar — xalq tarixining ko‘zgusi sanaladi. Har bir ism yoki joy nomi o‘zida muayyan davr, madaniyat, urf-odat, e‘tiqod haqida ma‘lumot saqlaydi. Masalan, Shaxs ismlari ham xalq dunyoqarashini aks ettiradi. Masalan, Baxtiyor, Saodat, Umid, Dilshod kabi ismlar ezgu orzu va niyatlarni bildiradi. Shunday ekan onomastika — bu faqat tilshunoslik sohasi emas, balki xalq ma‘naviyatining ko‘zgusi, desak, yanglishmadan bo‘lamiz. Onomastika fanini o‘rganish — bu nomlar orqali xalq tarixini, qadriyatlarini, ma‘naviy dunyosini anglash demakdir. Nomlar tilda shunchaki belgilar emas, balki milliy xotira, tarixiy iz, madaniy meros hisoblanadi. Shuning uchun har bir ism, joy nomi yoki atamani chuqur

o‘rganish, ularning ma’nosini bilish har bir tilshunos, har bir inson uchun muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.B. Qilichev. Onomastika, o‘quv qo‘llanma. – Buxoro: 2023
 - 2.E.A.Begmatov. O‘zbek onomastikasi masalalari. – Toshkent: Fan,2013
 - 3.B. Yo‘ldoshev. O‘zbek onomastikasi masalalari. – Samarqand,2011
 - 4.R.Y. Xudoyberganov, N. Uluqov, M.T.Mirakmalov va boshq. O‘zbekiston joy nomlarining izohli lug‘ati. – Toshkent: donishmadlar ziyosi, 2022.
 5. E.Begmatov. O‘zbek onomastikasi asoslari. – Toshkent: Fan, 1990.
 - 6.A.Madrahimov Toponimika va uning o‘rganilish tarixi. – Toshkent: Universitet, 2005.
 - 7.N.Mahmudov, A.Hojiev. Tilshunoslikka kirish. – Toshkent: O‘qituvchi, 2010.
- https://scholar.google.com/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=aiGGU2YAAAAJ&citation_for_view=aiGGU2YAAAAJ:YsMSGGLbcyi4C

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn “Siyərün-nəbi” əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafrö 'z</i>	“Boburnoma” parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning “Sab' ai sayyor” asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	“Nasoyim ul-muhabbat” asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn “Yüz hədis və yüz hekayə” əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	“Qo'noq” umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774